

V. A Review of Edward Said's *Orientalism* *170

(New York, Pantheon Books, 1978.)

Two basic problems confront any study of *Orientalism*: the wide scope of the field and the numerous disciplines it encompasses on the one hand and its adaptation to different conditions, its dynamism and the speed with which it has evolved in the course of its development making it difficult to grasp over a wide period of time. On the other hand, Edward Said has been fully aware of these two difficulties in his book *Orientalism* and not only has he attempted to identify their general features, but also to analyse their causes. The author has tried to identify *Orientalism* in its many facets. His work is indeed the fruit of this endeavour and he has tried to include as many tendencies within *Orientalism* as possible. His approach stresses the ideological history of *Orientalism*, that is, the development of the ideas concerning the Orient as reflected in the most representative *Orientalists*. He has particularly been successful in his focus on the historical and literary dimensions, yet other aspects have had to be excluded, such as the treatment of Islamic law and theology. On the other hand, although it is a study of *Orientalism* generally, the British and French *Orientalists* have received the greater part of the author's attention, partly because of the predominance of these two nationalities in *Orientalism* and partly perhaps, because of the author's cultural and educational background and training.

Edward Said has also attempted to overcome the difficulty of the speed and changes in the development of *Orientalism*, while stressing its approach,

149-159

*A Review of Edward Said's *Orientalism*, in *Revue d'Histoire Maghrébine*, Nos.25-26, 1982, pp.197-202.

nineteenth century European biographers of the Prophet and his work is indeed a concise synthesis of a large number of old ideas, hypotheses, interpretations and judgments related to the Prophet's *Sira*, which are presented in a new, rational and, one might even say, convincing manner. The specialists may be able to place Rodinson's work in the context of *Orientalism*. However, the majority of the general readers will be confused by the numerous interpretations and run the risk of being unable to distinguish between what is true from what is false, except in the light of the author's interpretations, without relying on their own judgement. This need to confuse is perhaps one of the most dangerous latent objectives behind the work of Rodinson and his masters on the Prophet. Yet this negative attitude of many *Orientalists* does not discredit the opposite trend within the movement of *Orientalism*, namely those who believe that they should be honest scholars and hold that "The lies which well-meaning zeal heaped round this man, are disgraceful to ourselves only."

Mhammad Benaoud, On Islam and Orientalism, Titvan: et-Haliciit-Arabi, 2016

isam DM

291623

On Islam and Orientalism

Mhammad Benaboud, Ph.D.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	291623
Tas. No:	990.72 BEU-0

İسم الكتاب : On Islam and Orientalism

المؤلف : امحمد بن عبود

مطبعة : الخليج العربي، 152 شارعالحسن الثاني، تطوان

رقم الإيداع القانوني : 2016MO2789

ردمك : 978-9981-127-42-5

287766

01 Aralık 2021

Oryantalizm

150212

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Restating Orientalism

A CRITIQUE OF MODERN KNOWLEDGE

Wael B. Hallaq

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	287766
Tas. No:	950.72 HAL-R

Columbia University Press
New York

2018

1-10

تا پیش از قرن دوازدهم / هجدهم، تلاش برای شناخت شرق بیشتر جنبه کلیسایی یا تبشیری و جدلی و به نوعی مقابله با یهودیت و اسلام، و به تعبیر دیگر، مقابله با گرایشهای سامی داشت. در دید عالمان مسیحی این دوره‌ها، یهودیت نسخ شده دشمن یا رقیب بود و اسلام نه یک دین و حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم نه یک پیامبر الهی، که به طور عمده یکی از دشمنان مسیحیت تلقی می‌شد. جنگهای صلیبی برای به همین نگرش شکل گرفت که «غرب مسیحی» آن را به راه انداخت (به جنگهای صلیبی*، ۲) وجه تسمیه و مفهوم؛ همچنان که بعدها پیشروی عثمانیها در بخشهایی از اروپا، در تشدید تقابل اسلام و مسیحیت و شکل‌گیری جریانهای تبشیری تأثیر داشته‌است. در قرنهای دهم / شانزدهم و یازدهم / هفدهم، که به دوران استعمار مشهورند، غربیان به ویژه بریتانیا، فرانسه و هلند به شناخت شرق نیاز بیشتری پیدا کردند. با حمایت دولت‌های اروپایی مهم‌ترین اقدامها برای رفع این نیاز، تعلیم و فراگیری زبان عربی و عبری، اعزام افرادی به مناطق شرقی، تلاش برای جمع‌آوری میراث اسلامی، دستیابی به نسخه‌های خطی و تک‌نگاریهایی در نقد اسلام بود (به د. اسلام، چاپ دوم، ج ۷، ص ۷۳۷-۷۳۸، ۷۴۱؛ حورانی^۷، ص ۹-۱۲؛ ترنر^۸، ص ۱۲-۱۳، ۲۸-۲۹).

از ۱۵۳۹/۹۴۶ به بعد، آموزش عربی و عبری در دانشکده‌های زبان‌شناسی در کشورهای اروپایی آغاز شد (رودنسون^۹، ص ۳۵؛ سبحان، ص ۱۱-۱۳). عربی در سده‌هایی که مسلمانان وارث علوم یونانی در قلمرو فلسفه، ریاضیات و طب سپس توسعه‌دهنده آن بودند، زبان علم بود. سپس غربیها به ویژه در اسپانیا سعی کردند این علوم را از عربی به لاتین برگردانند و در راه رسیدن به این هدف کوشیدند عربی بیاموزند و در شناخت فرهنگ مسلمانان زبان را فارغ از مؤلفه‌های الهیات اسلامی در نظر گرفتند. اروپاییان کرسیهای آموزش عربی را به تدریج زیاد کردند: هلندیها و انگلیسیها غالباً با انگیزه افزایش روابط تجاری، یافتن بازارهای جدید و گسترش فعالیتهای تبشیری؛ فرانسویها و اسپانیاییها با انگیزه آشنایی با میراث مسیحی عربی؛ و آلمانیها با انگیزه آشنایی با زبانهای متون مقدس و ترجمه‌های آنها (به رودنسون، ص ۲۸-۳۵؛ بویتسین^{۱۰}، ص ۱۳۴-۱۳۵؛ نیز به تولدو یا طلیطله*^{۱۱} کرسی آموزش زبان عربی در ۱۵۸۷/۹۹۵ در کولژ دو فرانس^{۱۱} تأسیس شد که اولین معلمان آن دو پزشک بودند و سومی یک کشیش مارونی لبنانی، و سپس این کرسی در مدرسه زبانهای

شرق شناسی، فعالیتهای آموزشی و پژوهشی درباره

تاریخ، فرهنگ و تمدن جامعه‌های شرقی. مراد از «شرق»، همه کشورها و مناطق افریقایی و آسیایی‌اند، ولی در این مقاله شرق با تأکید بر جهان اسلام* بررسی شده‌است. اصطلاح شرق شناسی به معنای مجموعه فعالیتهای اشخاص، نهادهای دانشگاهی، تبشیری / تبلیغی (به تبشیر*) یا صرفاً سیاسی به طور عمده با انگیزه شناخت تاریخ، فرهنگ و تمدن شرق از جمله مسلمانان و چگونگی انتقال آنها از استاد به دانشجو و از نسلی به نسلی دیگر است. این فعالیتهای مطالعه متون ادبی دینی فرهنگهای مختلف شرقی بوده‌است، در قالب تصحیح و نشر نسخه‌های خطی، خواندن کتیبه‌ها و احیای آنها، باستان‌شناسی*، سکه‌شناسی، مردم‌شناسی* و اسطوره‌شناسی. در این فعالیتهای رویکردها و روشهای متفاوت وجود دارد و بنابراین، باید بین مثلاً شرق‌شناسی انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، اسپانیایی، روسی، ایتالیایی، و امریکایی تفاوت قائل شد (برای نمونه درباره شرق‌شناسی آلمانی به مارشات^۱، ۲۰۰۹؛ شرق‌شناسی فرانسه به معریش، ۲۰۰۹؛ شرق‌شناسی اسپانیایی به محسن جمال‌الدین، ص ۴۳۳-۴۴۷؛ شرق‌شناسی امریکایی به لاکمن^۲، ص ۱۲۱-۱۴۷).

اصطلاح شرق‌شناسی به ویژه بعد از جنگ جهانی دوم، معنای دیگری هم یافت. در این معنا، کسانی با تردید در بی‌طرفی علمی و عینیت روش شرق‌شناسان و با انتقاد از نحوه مواجهه آنان با شرق، شرق‌شناسی را مکتبی فکری دانستند که مجموعه تصورات، فرضها و پیش‌داوریهای اشخاص، مؤسسات و نهادهای تحقیقاتی غربی را بر شرق تحمیل و گونه‌ای «شرق جدید» تولید می‌کند. در این مکتب، این تصورات برساخته و مرتبط با قدرتهای استعماری است که به صورت گفتمانی نهادینه شده به همه شرق و شرقیها، کم‌وبیش، به عنوان موضوع تحقیق تعمیم داده می‌شود، هرچند نمونه‌ای واقعی نداشته باشد. بعضی از مهم‌ترین پیشگامان ساخت چنین معنایی برای شرق‌شناسی، متأثر از اندیشه‌های کارل مارکس^۳ و میشل فوکو^۴، در جهان غرب و فارسی‌زبان عبارت‌اند از: انور عبدالملک^۵، ادوارد سعید*^۶، محمدعابد جابری، عبدالله عرو، ابوالحسن جلیلی، خلیل ملکی*، جلال آل‌احمد*، سیداحمد فردید* و در دوره‌های داریوش آشوری و داریوش شایگان (به جلیلی، ص ۵۲-۵۶؛ دآوری اردکانی، ص ۳۲-۳۹؛ احمد محمد سالم، ص ۲۵۱-۲۶۱؛ نیز به ادامه مقاله).

1. Marchand

2. Lockman

3. Karl Marx

4. Michel Foucault

5. Anauar Abdel-Malek

6. Edward Said

7. Hourani

8. Turner

9. Rodinson

10. Hartmut Bobzin

11. Collège de France

Routledge Advances in Middle East and Islamic Studies

Oryantalizm

150212

Siyonizm

181175

- 20 **Rethinking Israeli Space**
Periphery and Identity
Haim Yacobi and Erez Tzfadia
- 21 **Navigating Contemporary Iran**
Challenging Economic, Social and Political Perspectives
Edited by Eric Hooglund and Leif Stenberg
- 22 **Music, Culture and Identity in the Muslim World**
Performance, Politics and Piety
Edited by Kamal Salhi
- 23 **Dissident Writings of Arab Women**
Voices Against Violence
Brinda Mehta
- 24 **Higher Education Revolutions in the Gulf**
Globalization and Institutional Viability
Fatima Badry and John Willoughby
- 25 **Knowledge Production in the Arab World**
The Impossible Promise
Sari Hanafi and Rigas Arvanitis
- 26 **Palestinian Culture and the Nakba**
Bearing Witness
Hania A.M. Nashef
- 27 **Orientalism, Zionism and Academic Practice**
Middle East and Islam Studies in Israeli Universities
Eyal Clyne

For more information about this series, please visit: www.routledge.com/middle-eaststudies/series/SE0728

Orientalism, Zionism and Academic Practice

Middle East and Islam Studies in Israeli Universities

Eyal Clyne

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	291669
Tas. No:	950.72 01-Z

 Routledge
Taylor & Francis Group
LONDON AND NEW YORK

2020